

SUY NIỆM TIN MỪNG CHÚA NHẬT

*

Ngày 1-6-2014

**Chúa nhật 7 Phục Sinh
Chúa thăng thiên**

**Thầy ở cùng anh em
mọi ngày**

LỜI CHÚA: Mt 28, 16-20

Hôm ấy, mười một môn đệ đi tới miền Galilê, đến ngọn núi Đức Giêsu đã truyền cho các ông đến. Khi thấy Người, các ông bái lạy, nhưng có mấy ông lại hoài nghi. Đức Giêsu đến gần, nói với các ông: “Thầy đã được trao toàn quyền trên trời dưới đất. Vậy anh em hãy đi và làm cho muôn dân trở thành môn đệ, làm phép rửa cho họ nhân danh Chúa Cha, Chúa Con và Chúa Thánh Thần, dạy bảo họ tuân giữ mọi điều Thầy đã truyền cho anh em. Và đây, Thầy ở với anh em mọi ngày cho đến tận thế.”

SUY NIỆM

Nếu trời là nơi Chúa ngự thì chẳng có gì gần ta bằng trời. Trời ở quanh ta, trời ở trong ta... Trời vượt xa đất muôn trùng, nhưng nếu đất trở thành nơi Chúa ngự thì đất cũng mang dáng dấp của trời.

Thiên Chúa không phải là Đấng chỉ thích ở trên trời. Ngài thích con người, Ngài thương trái đất, nên Ngài đã sai Con Ngài làm người ở đời. Đức Giêsu Con Thiên Chúa đã đặt chân lên trái đất. Đất chẳng xa lạ gì với Ngài, vì nhờ Ngài mà nó được tạo dựng. Đất đã bắt đầu thành trời từ khi Con Thiên Chúa đến dựng lều ở đó. Đất vẫn luôn thuộc về trời vì Đức Giêsu luôn ở với ta cho đến tận thế.

(xem tiếp trang 2)

Đức Thánh Cha Phanxicô tông du Thánh Địa

Ngày thứ nhất: Sứ điệp Tự do tôn giáo, Hoà bình và Bác ái

Trong ngày đầu tiên của chuyến tông du Thánh Địa, thứ Bảy 24-05-2014, Đức Thánh Cha đã viếng thăm vương quốc Jordan. Tại đây, ngài được Hoàng gia, Chính phủ và dân chúng Jordan nhiệt liệt chào đón.

Trong gần 24 tiếng lưu lại Jordan, Đức Thánh Cha đã đến Hoàng cung Al-Husseini thăm chính thức Hoàng gia và Chính phủ Jordan, dâng Thánh lễ tại sân Vận động quốc tế tại Amman, viếng nơi Chúa Giêsu chịu Phép Rửa và gặp những người tị nạn và người trẻ khuyết tật.

Sau nghi lễ đón tiếp tại phi trường quốc tế Queen Alia tại thủ đô Amman, lúc 14g20 (giờ địa phương), Đức Thánh Cha đã được Quốc vương, Hoàng hậu, Hoàng gia và Chính phủ chào đón chính thức theo nghi lễ quốc gia. Trong cuộc gặp đông đủ giới chức Chính phủ Jordan, Đức Thánh Cha đã đọc bài diễn văn nêu rõ ngài muốn tiếp bước các vị tiền nhiệm Phaolô VI, Gioan Phaolô II và Bênêđictô XVI đến thăm vương quốc Jordan, cảm ơn sự tiếp đón nồng hậu của quốc vương Abdullah II, hoàng gia, chính phủ và nhân dân Jordan. Đức Thánh Cha nêu cao lòng quảng đại và sự hào hiệp của Jordan khi đón nhận những người tị nạn Palestin, Iraq và gần đây nhất là Syria tìm đến Jordan mong được chở che. Đức Thánh Cha đánh giá cao nỗ lực của các tín đồ Hồi giáo, được sự khích lệ của quốc vương Abdullah II, trong việc tổ chức cuộc đối thoại liên tôn, thúc đẩy tiến trình gặp gỡ, hiểu biết nhau giữa những người Do Thái giáo, Kitô giáo và Hồi giáo. Đức Thánh Cha đặc biệt trân trọng thành quả tôn trọng tự do tôn giáo tại Jordan, nhờ đó cộng đồng Kitô hữu thiểu số đã đưa ra được những sáng kiến, tổ chức các hoạt động bác ái và phục vụ của mình. Nhân dịp này Đức Thánh Cha khẳng định:

“Tự do tôn giáo là quyền cơ bản của con người và tôi không thể không nói lên niềm hy vọng rằng quyền này sẽ được tôn trọng tại toàn vùng Trung Đông và khắp thế giới”.

Lúc 16g00 (giờ địa phương), tại sân Vận động Quốc tế Amman, Đức Thánh Cha Phanxicô đã dâng Thánh lễ đồng tế với hàng giáo phẩm và giáo sĩ địa phương. Tham dự Thánh lễ có đông đảo tín hữu Jordan và các quốc gia lân cận.

Trong bài giảng Thánh lễ, trước một cử tọa tiêu biểu cho lòng khát khao hoà bình, Đức Thánh Cha nhấn mạnh: “Hoà bình không phải là điều có thể mua được nhưng là món quà phải kiên nhẫn kiếm tìm và tác tạo bằng hành động dù lớn hay nhỏ trong cuộc sống hằng ngày. Nền hoà bình sẽ được củng cố nếu chúng ta nhận ra mình cùng một dòng dõi và đều là thành viên trong gia đình nhân loại; nếu chúng ta không quên mình có cùng một Cha trên trời và tất cả đều là con cái Chúa, được Chúa dựng nên theo hình ảnh của Ngài và giống như Ngài”.

Hướng đến sông Giordan trên đất Jordan, nơi Chúa Giêsu chịu Phép Rửa, Đức Thánh Cha kêu gọi mọi người:

“Chúa Thánh Thần đã ngự xuống với Đức Giêsu tại sông Giordan và khai mạc công trình cứu chuộc để giải thoát thế giới khỏi tội lỗi và sự chết. Chúng ta hãy nài xin Thần khí chuẩn bị cho cõi lòng chúng ta biết gặp gỡ anh em, chị em của mình, giúp chúng ta biết vượt lên mọi dị biệt đã bén rễ sâu trong suy nghĩ, ngôn ngữ, văn hoá và tôn giáo. Hãy nài xin Chúa Thánh Thần xúc cho toàn thể hiện hữu của chúng ta bằng dầu thơm của lòng Chúa xót thương, để chữa lành mọi thương tích do những lỗi phạm,

(xem tiếp trang 2)

SUY NIỆM TIN MỪNG CHÚA NHẬT

Trời là mẫu mực của đất: Ý Cha phải được thể hiện dưới đất cũng như trên trời. Chỗ nào vâng theo ý Cha, chỗ đó thành trời. Trái tim của chúng ta cũng phải trở thành trời, phải đầy ắp yêu thương, đầy ắp Thiên Chúa. Rốt cuộc, nhiệm vụ của người Kitô hữu là xây dựng trời cao ở ngay nơi đất thấp, là cho thấy rằng trời cao thật gần, chứ không phải là sản phẩm của hoang tưởng. Trời cao đã gần bên, khi người Kitô hữu biết sống cho nhau chân tình, chia sẻ cho tha nhân tất cả những gì mình có, không bị mê hoặc bởi của cải lợi danh, không bị kéo ghì bởi những đam mê xác thịt, cũng không chùn bước trước cái chết, khổ đau.

Chúng ta phải làm chứng về thiên đàng có thực bằng cuộc sống vui tươi hạnh phúc ở đời này. Hạnh phúc khi hy sinh, tự hiến, khi chịu thua thiệt, mất mát, lãng quên. Hạnh phúc cả khi tưởng như không thể nào hạnh phúc được. Hạnh phúc như thế gọi mở về hạnh phúc viên mãn đời sau. Chúng ta không thể làm chứng về thiên đàng mai hậu bằng một cuộc sống ủ rũ, buồn phiền. Thiên đàng mai sau chớm nở từ bây giờ. Tôi chỉ được hạnh phúc sống đời sau bên Chúa, nếu tôi đã bắt đầu sống bên Chúa từ đời này.

Có một thiên đàng nho nhỏ ở trong tôi: “Ai yêu mến Thầy, Cha của Thầy và Thầy sẽ đến và dựng nhà nơi người ấy” (Ga 14,24). Tôi muốn xây những thiên đàng nho nhỏ ở quanh tôi, nơi gia đình, bè bạn; nơi phố chợ, học đường... mong có ngày cả trái đất này ngập tràn sự hiện diện của Thiên Chúa.

CẦU NGUYỆN

Lạy Chúa Giêsu,
Chúa đã yêu trái đất này,
và đã sống trọn phận người ở đó.
Chúa đã nếm biết
nỗi khổ đau và hạnh phúc,
sự bi đát và cao cả của phận người.

Xin dạy chúng con biết đường lên trời,
nhờ sống yêu thương đến hiến mạng cho anh em.

Khi ngược nhìn lên quê hương
vĩnh cửu,
chúng con thấy mình được thêm
sức mạnh

(xem tiếp trang 3)

hiều lắm và tranh chấp gây ra. Xin Chúa hãy sai chúng ta biết ra đi trong khiêm hạ và hiền hoà, để làm phong phú con đường tìm kiếm hoà bình”.

Sau khi viếng và cầu nguyện bên bờ sông Giodan, nơi Chúa Giêsu chịu Phép Rửa lúc 19g00 cùng ngày, Đức Thánh Cha đã gặp 600 người tị nạn và người trẻ khuyết tật. Trong bài huấn từ, Đức Thánh Cha bày tỏ niềm đồng cảm, thương yêu của ngài đối với các nạn nhân của những cuộc chiến kéo dài và những người chịu khuyết tật:

“Trong chuyến hành hương này, tôi rất mong được gặp các bạn, những người đã bị bạo lực và những cuộc xung đột buộc phải rời bỏ nhà cửa, quê hương. Chính tại nơi đây, các bạn đã được đón tiếp và tìm được nơi nương náu. Tôi cũng rất ước ao được gặp các bạn trẻ đã phải gánh chịu những khuyết tật về thể lý. Địa điểm chúng ta gặp gỡ nhau cũng là nơi nhắc nhớ việc Chúa Giêsu chịu phép Rửa. Nơi đây Chúa đã cho thấy sự khiêm hạ và việc Người thông phần thân phận làm người của chúng ta. Người đã hạ mình đến với chúng ta và dùng tình yêu mà phục hồi phẩm giá chúng ta và mang lại cho chúng ta ơn cứu chuộc”.

Nhân dịp này, Đức Thánh Cha kêu gọi cộng đồng quốc tế:

“Tôi kêu gọi cộng đồng quốc tế đừng để cho Jordan phải một mình đảm đương phận sự cứu trợ nhân đạo khẩn cấp lại còn phải tiếp tục trợ giúp cả một khối lượng đông đảo những người tị nạn. Một lần nữa, tôi hết lòng kêu gọi hãy tái lập hoà bình tại Syria. Hãy chấm dứt bạo lực và tôn trọng luật nhân đạo, bảo đảm cho những ai đang chịu đau khổ được hưởng những trợ giúp cần thiết! Các bên tham chiến hãy từ bỏ việc sử dụng vũ khí để giải quyết vấn đề và trở lại đàm phán. Chỉ có thể giải quyết mọi xung đột bằng đối thoại và kiềm chế, bằng sự đồng cảm với những ai đang chịu đau khổ, bằng việc tìm kiếm giải pháp chính trị và ý thức tinh thần trách nhiệm đối với anh chị em của mình”.

Ngày thứ hai: Sứ điệp Chung sống hoà bình, Hướng đến tương lai, Đại kết các Kitô hữu

Chúa nhật 25-05 là ngày thứ hai chuyến tông du Thánh Địa của Đức Thánh Cha Phanxicô. Ngài già từ Jordan lúc 8g15 sáng và đáp máy bay qua Palestin. Sau khi hạ cánh tại phi trường Bethlehem, Đức Thánh Cha bắt đầu thực hiện lịch

làm việc dày đặc, trải trên hai lãnh thổ Palestin và Israel.

Mở đầu chuyến viếng thăm lãnh thổ Palestin, Đức Thánh Cha Phanxicô đã có cuộc hội kiến riêng với Tổng thống Mahmoud Abbas và sau đó gặp gỡ toàn thể giới chức cao cấp chính quyền Nhà nước Palestin.

Trong bài diễn văn tại cuộc gặp gỡ, Đức Thánh Cha nhắc đến tình hình bất ổn kéo dài suốt mấy thập niên qua và đến nay vẫn chưa được giải quyết ổn thỏa và nhấn mạnh: “Đã đến lúc phải chấm dứt tình trạng này”. Đồng thời ngài bày tỏ lòng mong mỏi chân thành nhân dân Palestin và Israel sớm tìm ra giải pháp cùng chung sống trong hoà bình:

“Tôi cầu nguyện cho nhân dân Palestin và Israel cùng các nhà lãnh đạo của mình biết can đảm và kiên trì mỗi ngày tiến bước trong cuộc hành trình đạt được nền hoà bình đáng mong mỏi này. Nền hoà bình trong yên ổn và tin cậy lẫn nhau phải trở thành khung quy chiếu bền vững khi đứng trước các vấn đề cần phải giải quyết. Nhờ một nền hoà bình như vậy mới có cơ hội phát triển một cách quân bình và trở thành kiểu mẫu cho việc giải quyết các cuộc khủng hoảng khác trong khu vực”.

Sau cuộc gặp gỡ giới chức Chính quyền Palestin, Đức Thánh Cha đã cử hành Thánh lễ tại Quảng trường Máng cỏ tại Bethlehem.

Tham dự Thánh lễ có Tổng thống Palestin, ông Mahmoud Abbas, đông đảo tín hữu đến từ Dải Gaza và Galilê (thuộc lãnh thổ Israel) và các lao động người châu Á nhập cư.

Dâng Thánh lễ tại nơi Đức Mẹ sinh Chúa Giêsu, Đức Thánh Cha kêu gọi mọi người hãy tôn trọng quyền sống của trẻ thơ:

“Hài Nhi Giêsu ở Bethlehem thì mong manh, yếu ớt như mọi trẻ sơ sinh. Người chưa biết nói nhưng Người chính là Lời đã trở nên xác phàm, ngự đến để biến đổi cõi lòng và cuộc đời của mọi người nam nữ. Hài Nhi này, cũng như mọi trẻ sơ sinh, dễ bị tổn thương, đang cần được đón nhận và che chở. Ngày nay cũng vậy, trẻ em cần được chào đón và bảo vệ, ngay từ lúc được tượng thai trong lòng mẹ”.

Sau khi dâng Thánh lễ tại Quảng trường Máng cỏ và ăn trưa với các gia đình Palestin tại tu viện Dòng Phan sinh Casa Nova ở Bethlehem, Đức Thánh Cha đã đến trại tị nạn

(xem tiếp trang 3)

Deheisheh (Bethlehem) thăm các trẻ em tị nạn người Palestin.

Các em thiếu nhi người Palestin này vốn chào đời tại các vùng do quân đội Israel chiếm đóng và hiện đang tị nạn trên phần lãnh thổ thuộc Palestin. Đức Thánh Cha đã chăm chú lắng nghe và khen ngợi các em đã hát cho ngài nghe những bài ca rất cảm động. Sau khi nghe các thiếu nhi kể về xuất thân và hoàn cảnh gia đình, Đức Thánh Cha khuyên các thiếu nhi: “Đừng để quá khứ ấn định đời của các con mà hãy nhìn về phía trước”, đồng thời căn dặn các em – và cũng nói với mọi người – hãy kiến tạo hoà bình và tránh xa bạo lực:

“Các con hãy biết điều này: Bạo lực không thể khuất phục được bạo lực. Chỉ hoà bình mới chiến thắng bạo lực. Khuyết phục bạo lực chỉ có thể bằng hoà bình, làm lụng và phẩm giá đích thực của tổ quốc chúng con ngày mai”.

Một trong những điểm nhấn trong chuyến tông du Thánh Địa của Đức Thánh Cha Phanxicô là cuộc gặp gỡ giữa ngài và Thượng phụ Giáo chủ Chính thống giáo Bartholomaios tại Vương cung Thánh đường Mộ Thánh.

Cuộc gặp gỡ giữa hai vị lãnh đạo tôn giáo nằm trong khuôn khổ kỷ niệm 50 năm cuộc gặp gỡ giữa Đức giáo hoàng Phaolô VI và Đức Thượng phụ Athenagoras (1964–2014), với một chương trình giàu ý nghĩa: hội kiến riêng giữa Đức giáo hoàng Phanxicô và Đức Thượng phụ Bartholomaios; ký bản Tuyên bố chung; cầu nguyện chung.

Bản Tuyên bố chung gồm 10 điểm, trong đó nhấn mạnh hai Giáo hội Rôma và Constantinopolis được thiết lập bởi hai vị tông đồ anh em ruột với nhau: Thánh Phêrô và Thánh Anrê, và khẳng định:

“Cuộc gặp gỡ huynh đệ của chúng tôi hôm nay là một bước đi mới và cần thiết trong hành trình tiến đến sự hiệp nhất mà chỉ có Chúa Thánh Thần mới có thể dẫn chúng ta tiến bước”.

Bản Tuyên bố đánh giá cao với sự trân trọng đặc biệt dành cho những nỗ lực hiệp nhất của Nhóm làm việc chung về Thần học và của các vị lãnh đạo tiên nhiệm: Hai Đức giáo hoàng Gioan Phaolô II, Bênêdictô XVI và Đức Thượng phụ Dimitrios:

“Dưới thời của các Đức giáo hoàng Gioan Phaolô II, Bênêdictô XVI và Đức Thượng phụ Dimitrios, những cuộc gặp gỡ về mặt thần học đã đạt sự tiến bộ rất đáng kể. Hôm nay chúng tôi chân thành nói lên sự trân trọng của mình đối với những thành tựu đã gặt hái được và mọi nỗ lực đang diễn ra”.

Ngày tông du thứ hai của Đức Thánh Cha Phanxicô đã khép lại với bữa cơm tối với các Đức Thượng phụ và Giám mục tại Toà Thượng phụ Giêrusalem.

Ngày thứ ba: Sứ điệp Đối thoại liên tôn, Sống tình huynh đệ và Hân hoan phục vụ Hội Thánh

Ngày 26-05, chuyến tông du Thánh Địa của Đức Thánh Cha Phanxicô bước sang ngày thứ ba, cũng là ngày cuối cùng.

Sáng thứ Hai 26-05, mở đầu chương trình làm việc ngày thứ ba chuyến tông du thánh Địa, lúc 8g15 (giờ địa phương), Đức Thánh Cha đã đến thăm vị Đại giáo trưởng Hội giáo tại Giêrusalem, Ngài Muhammed Hussein.

Trong diễn văn đáp từ, Đức Thánh Cha bày tỏ lòng biết ơn Ngài Đại giáo trưởng, Hội đồng tối cao và cộng đồng Hội giáo đã cho ngài cơ hội được đến thăm một nơi thánh và nêu rõ mục đích chuyến tông du của ngài:

“Tôi rất ước ao được làm người hành hương viếng những nơi đã từng chứng kiến sự hiện diện của Chúa Giêsu Kitô nơi trần gian. Nhưng cuộc hành hương của tôi sẽ không hoàn tất nếu không được gặp gỡ những con người và các cộng đồng sống tại Đất này. Vì thế tôi đặc biệt vui mừng được đến với quý vị, những anh em tín hữu Hội giáo thân mến”.

Đức Thánh Cha nói đến tổ phụ Abraham, vị tổ phụ đức Tin của các Kitô hữu và của anh em Hội giáo, đồng thời nhấn mạnh tầm gương

SUY NIỆM TIN MỪNG CHÚA NHẬT

để xây dựng trái đất này,
và chuẩn bị nó đón ngày Chúa trở lại.

Lạy Chúa Giêsu đang ngự bên hữu Thiên Chúa,
xin cho những vất vả của cuộc sống ở đời
không làm chúng con quên trời cao;
và những vẻ đẹp của trần gian
không ngăn bước chân con tiến về bên Chúa.

Ước gì qua cuộc sống hằng ngày
của chúng con,
mọi người thấy Nước Trời đang tỏ hiện. ■

Lm Anton Nguyễn Cao Siêu, SJ

hành hương của đấng tổ phụ vẫn soi chiếu hành trình trần thế của các tín hữu Kitô và Hội giáo:

“Trong cuộc hành hương nơi trần thế, chúng ta không đơn độc. Chúng ta vượt qua những nẻo đường cùng với tín đồ thuộc niềm tin khác; lúc này chúng ta cùng đi với họ một chặng đường, còn lúc khác, ta lại cùng họ nghỉ ngơi giây lát, lấy lại sức. Cuộc gặp gỡ của chúng ta hôm nay là như thế. Vì vậy tôi đặc biệt biết ơn quý vị đã lấy lòng hiếu khách mà làm cho giây phút này, trong cuộc hành hương của cuộc đời chúng ta, của cộng đoàn chúng ta, thành một thời gian đón tiếp, nghỉ ngơi. Chúng ta đang sống cuộc đối thoại, trao đổi trong tinh thần huynh đệ, giúp chúng ta được phục hồi và mang lại cho chúng ta một sức mạnh mới để đương đầu với những thách đố chung đang đặt ra trước chúng ta”.

Kết thúc đáp từ, Đức Thánh Cha bày tỏ nguyện ước:

“Anh em thân mến, các bạn thân mến, từ nơi thánh này, tôi chân thành cầu mong cho mọi người và mọi cộng đồng đang đến với tổ phụ Abraham: Mong sao chúng ta biết tôn trọng và yêu thương nhau như anh em, chị em! Mong sao chúng ta học biết nhận ra những nỗi đau khổ của mọi người! Mong sao không có ai lạm dụng Danh Thiên Chúa qua việc sử dụng bạo lực! Mong sao chúng ta cùng nhau phục vụ công lý và hòa bình!”.

(xem tiếp trang 4)

Sau khi viếng Bức tường Phía Tây và đặt Vòng hoa tưởng niệm tại Núi Herzl, đúng 10g00 sáng ngày 26-05, Đức Thánh Cha đã đến Yad Vashem, Đài Tưởng niệm sáu triệu người Do Thái bị phát xít Đức giết hại trong cuộc Đại thảm sát (Holocaust) hồi Đệ II thế chiến. Tại đây, Tổng thống, Thủ tướng và vị Giáo trưởng chủ tịch Hội đồng Yad Vashem nghênh đón Đức Thánh Cha.

Đức Thánh Cha đã đặt vòng hoa tưởng niệm và đọc một đoạn Cựu ước. Ngài chia sẻ với mọi người hiện diện:

“Tại Đài tưởng niệm này, chúng ta nghe vọng lại lời Chúa hỏi: ‘Adam, người đang ở đâu?’. Câu hỏi mang trọn nỗi niềm của một người Cha mất con. Người Cha thấu hiểu mối nguy của việc sử dụng tự do; Ngài biết con cái mình có thể bị hư mất, nhưng có lẽ Ngài không thể hình dung sự hư hỏng lại lớn đến vậy, vực thẳm lại sâu đến vậy! Tại đây, trước cuộc Đại thảm sát vô cùng bi thảm, câu hỏi ‘Người đang ở đâu?’ vọng lên như một tiếng nói yếu ớt từ đáy vực thẳm hun hút”.

Đức Thánh Cha kết thúc bài phát biểu bằng lời nguyện:

“Xin Chúa lấy lòng thương xót nhớ đến chúng con. Xin ban cho chúng con ơn biết xấu hổ những gì loài người chúng con đã làm, xấu hổ vì đã tôn thờ chính mình, đã khinh thường và hủy hoại thân xác đã được Chúa dựng nên từ đất và dùng hơi thở của chính Chúa mà ban cho sự sống. Xin đừng bao giờ để điều này xảy ra nữa, lạy Chúa, đừng bao giờ nữa!”.

Lúc 10g45, Đức Thánh Cha đã đến Trung tâm Heichal Shlomo, cạnh Đại Hội đường Do Thái giáo ở Giêrusalem, thăm hai vị Giáo trưởng Do Thái Yitzhak Yosef và David Lau.

Đức Thánh Cha bày tỏ sự trân trọng của ngài trước thành quả của cuộc đối thoại Công giáo–Do Thái giáo từ Công đồng Vatican II đến nay, đồng thời mong muốn thúc đẩy mối quan hệ giữa hai tôn giáo có cùng một

nguồn gốc sẽ còn thắt chặt hơn nữa qua những hành động thiết thực:

“Việc cùng nhau hiểu biết về di sản tinh thần của chúng ta, đề cao những điểm tương đồng, tôn trọng những gì chưa đồng thuận, sẽ giúp đưa chúng ta tiến đến mối quan hệ gần gũi hơn, chính là ước nguyện chúng ta ký thác nơi Chúa. Cùng nhau, chúng ta sẽ có thể đóng góp lớn cho sự nghiệp hòa bình. Cùng nhau, chúng ta có thể làm chứng, giữa một thế giới đang thay đổi nhanh chóng này, về tầm quan trọng bất diệt của chương trình tạo dựng của Chúa. Cùng nhau, chúng ta chắc chắn chống lại được mọi hình thức của chủ nghĩa bài Do Thái và các loại phân biệt đối xử. Xin Thiên Chúa giúp chúng ta được tin tưởng vững bước theo đường lối của Ngài!”

Sau cuộc viếng thăm hai vị Giáo trưởng Do Thái, Đức Thánh Cha đến Dinh Tổng thống Israel chào thăm Tổng thống Shimon Peres.

Đức Thánh Cha đã gọi Tổng thống Shimon Peres là “người của hòa bình” và là “người kiến tạo hòa bình”. Chính vì vậy, ngài chia sẻ với Tổng thống Shimon Peres tự do tôn giáo là yếu tố căn bản xây dựng nền hòa bình tại Israel nói riêng và tại Trung Đông nói chung:

“Cần phải kiên quyết khước từ tất cả những gì đi ngược lại việc xây đắp hòa bình và những mối quan hệ đáng được tôn trọng giữa các tín đồ Do Thái, Kitô và Hồi giáo. Ví dụ, việc dựa vào bạo lực và khủng bố, mọi hình thức phân biệt đối xử dựa trên sự khác biệt về chủng tộc, tôn giáo, những nỗ lực nhằm áp đặt quan điểm riêng bất chấp quyền lợi của người khác, mọi biểu hiện của chủ nghĩa bài Do Thái, những biểu hiện chống lại cá nhân hoặc những nơi thờ phượng của người Do Thái, Kitô giáo hay Hồi giáo”.

Vào lúc 16g00, sau cuộc hội kiến riêng với Đức Thượng phụ Chính thống giáo, Đức Thánh Cha gặp gỡ các linh mục, chủng sinh, nam nữ tu sĩ tại nhà thờ Gethsemane, dưới chân Núi Cây Dầu.

Đây là hoạt động cuối cùng của Đức Thánh Cha trong chuyến tông du ba ngày tại Thánh Địa. Ngài muốn dành thời gian cuối của chuyến tông du để gặp gỡ các linh mục, tu sĩ, những người âm thầm và kiên nhẫn phục vụ Giáo hội tại một nơi rất khó khăn. Đức Thánh Cha khích lệ các linh mục, tu sĩ và chủng sinh:

“Chúa không bao giờ bỏ rơi chúng ta. Chúng ta đừng để nỗi sợ hãi hay sự chán nản lấn lướt chúng ta nhưng hãy để cho lòng can đảm và tin tưởng thúc đẩy chúng ta tiến bước trên hành trình cuộc sống và sứ vụ”.

Đức Thánh Cha trân trọng sự hiện diện của các linh mục, tu sĩ tại Thánh Địa, giúp Giáo hội thực thi sứ mạng của mình:

“Các con được Chúa mời gọi hãy hân hoan bước theo Ngài trên miền đất thánh này. Đó là một ơn Chúa ban và cũng là trách nhiệm các con gánh vác. Sự hiện diện nơi mảnh đất này của các con là hết sức cần thiết. Toàn thể Hội Thánh biết ơn các con và nâng đỡ các con bằng lời cầu nguyện”.

Sau cuộc gặp gỡ các linh mục, chủng sinh, nam nữ tu sĩ tại nhà thờ Gethsemane, Đức Thánh Cha đã dâng Thánh lễ đồng tế với hàng Giáo phẩm và phái đoàn cùng đi tại Phòng Tiệc Ly ở Giêrusalem.

Trong bài giảng Thánh lễ, Đức Thánh Cha đã dùng hình ảnh Phòng Tiệc Ly để nói đến nhiều điều: về sự phục vụ, hy sinh, về tình bạn, về lời từ biệt của Chúa Giêsu, về thói nhỏ nhen, tục mạch và sự phản bội, về sự chia sẻ, tình huynh đệ, sự hoà hợp và bình an; và về sự ra đời của một gia đình mới là Giáo hội. Từ Phòng Tiệc Ly Giáo hội đã ra đi, nhờ được hơi thở ban sự sống của Chúa Thánh Thần thúc đẩy. Quy tụ bên Mẹ Chúa Giêsu để cầu nguyện, Giáo hội luôn sống trong niềm trông đợi lại được tràn đầy Chúa Thánh Thần. Đức Thánh Cha kết thúc bài giảng bằng lời nguyện xin: “Lạy Chúa, xin gửi Thánh Thần Chúa đến và xin canh tân bộ mặt trái đất”.

Đúng 19g30 (giờ Giêrusalem), Đức Thánh Cha đáp trực thăng từ Núi Scopus bay đến phi trường quốc tế Ben Gurion ở Tel Aviv.

20g00, Chính phủ Israel thay mặt nhân dân cử hành nghi thức chào từ biệt Đức Thánh Cha.

20g15, máy bay chở Đức Thánh Cha cất cánh, rời Tel Aviv, trở về Roma, kết thúc chuyến tông du ba ngày tại Thánh Địa.

Một chuyến tông du đầy áp chương trình làm việc và đầy áp niềm hy vọng vào những thành quả của công cuộc xây dựng hòa bình cho Trung Đông và thế giới, tôn trọng tự do tôn giáo, hiệp nhất các Kitô hữu và đối thoại chân thành với các tôn giáo. ■■■